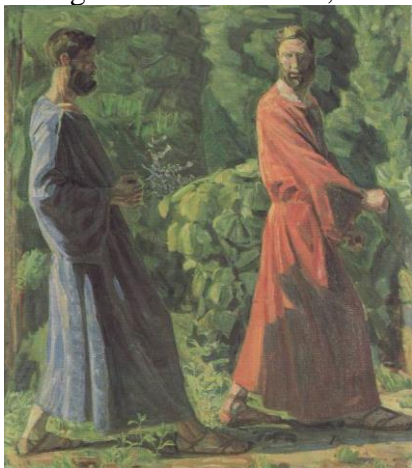

Prædiken 5.s.e.trin 30.6. 2024 kl.10.00.

Salmer: 874, 332, 305, præd, 895, altergang, 726

Evangelium: Mattæus 16,13-26 (plus billedet af Niels Larsen Stevns: "vig bag mig, satan" fra 1910.

I dag vil jeg begynde med et billede af Niels Larsen Stevns.

Og jer, der var med til årsmødet den 8. juni kan genkende det, fordi Mikael Wivel viste det. Og han fortalte så godt om det!

Det er et billede over dagens tekst; den sidste del med det voldsomme sammenstød, der sker mellem Jesus og Peter.

Vi går fra en samhörighed og forståelse til, ja, til nærmest et brud.

Først hører vi, at det er Peter som tør sige, at Jesus er den Messias, alle ventede på; at han er den levende guds billede, lige dér hvor de går og står. Gud selv, lige dér hvor de er.

Men straks efter, da så Jesus siger, at det kan komme til at koste ham livet at vise hvad den levende gud er, så siger Peter: "nej, det må ikke ske!" Bliv væk fra hovedstaden. Lad os holde os væk.

Og dét kalder Jesus for Satan. Vig bag mig Satan. Du frister mig, du er en modstand, du er en forhindring.

Så det er et voldsomt sammenstød.

Og det er netop dét øjeblik, Niels Larsen Stevns maler. Lige det øjeblik, som et snapshot. Som om vi stod dér og så på. Så voldsomt, at Jesus vender hovedet i en vred bevægelse og han har knyttet hånden, men han standser ikke op; han fortsætter.

Og Peter: han viger tilbage; kroppen går en anelse skråt bagover; den ene fod er i gang med et skridt, mens den anden står fast, bagved, for at holde balancen. Så voldsomt er det for ham. Og han har også hænderne, -ja, er de foldede eller på vej til at blive knyttet? Det er ikke helt til at vide.

Han viger tilbage, det ser vi på hans krop. Men hovedet, det viger ikke tilbage! Det sidder lodret på halsen, næsten trodsigt – måske bare forbløffet. Eller et sted midt i mellem.

Der er fuld sol over billedet; der er ingen horisont, men et levende grønt buskads. Vi står som tilskuere langs vejen; for den går forbi os: Det er ikke en vej, der laver perspektiv udefter, hvor vi tilskuere så kan gå i samme retning. Men vejen løber forbi os og vi får et glimt af et voldsomt sammenstød, lige mens det sker.

Mens Niels Larsen Stevns malede det her billede var han også i gang med et andet, for han malede altid på to billeder samtidigt.

Det er også et motiv med en vej.

Men ved den vej er der mange mennesker, og hvem af de mange, der er Jesus, det kan man ikke lige se med det samme.

Dét billede handler også om en bekendelse, for det er fortællingen om den blinde mand, der råber

om hjælp, da han hører dem komme; ”hjælp mig Jesus, Davids søn.” Og Jesus gør ham seende, men mange af disciplene knytter næverne, for hvad er det for en forstyrrelse?

Vejen på det billede går udefter, så man som tilskuer selv er på vej, ad den samme vej. Men på det her i dag, står vi ved siden og ser på, så vi ”inviteres” ikke til at gå med. Men netop kun til det, vi gør: stå og se på. Blive stående, og tænke over, hvad er det dog der sker?

Mens de er på fuld fart videre, for Jesus lader sig ikke standse.

Den blinde ved vejen så rigtigt og fik åbnet sine øjne. Peter så rigtigt da han kaldte Jesus for Kristus med åbne øjne, men han var blind alligevel. For han ville ikke se i øjnene, hvad Jesus var i færd med. Måske kunne han ikke.

Hvad tænker vi om det?

Det er et sammenstød mellem Peter og Jesus, - og dem vil der komme mange af bagefter. Men de forlader ikke hinanden.

Elise Konstantin-Hansen, den store kunstner fra begyndelsen af 1900 tallet, sagde om det her billede: ”man kan se, at de elsker hinanden.”

Det er godt set af hende, -og dejligt sagt.

For det åbner for den tanke, at sammenstødet, bruddet, det at de ikke kan forstå hinanden, og det at Peter måske ikke tør forstå, at det skiller dem ikke fra hinanden.

Hvis jeg skulle skære helt ind til benet, hvad det er de er uenige om, så vil jeg sige, at det handler om, om kærligheden må koste os noget, -og hvor meget.

Når det kan medføre lidelse, skal vi så gå med?

Når der er lidelse, skal vi så vige udenom?

Hvor meget besvær må det koste at elske?

Og endda: hvor mange penge vil vi betale, for at kunne elske vor næste som os selv? altså være medmennesker for hinanden i vores samfund herhjemme, og i verden?

Hvornår er det vores egen bekvemmelighed, der tager over og bestemmer hvad vi gør? Og hvornår er det ikke?

Og når jeg bruger ordet bekvemmelighed, så er det ikke for at være moralsk, men for at få det så tæt på vores eget hverdagsliv som muligt. For vi kender det godt: ”ej, nu prioriterer jeg altså mig selv”, kan man sukke, eller sige til en anden, som trøst: ”tænk nu på dig selv; pas på dig selv.”

Der er ikke noget forket ved at tænke og sige sådan, men det må bare ikke stå alene! Så bliver det det rene nonsens. For er der noget, der gør os ensomme, så er det at prioritere sig selv, ikke være en del af, selv om det kan koste, både timer, kræfter og penge.

I mange år har vi ikke turde tale om det at hjælpe andre og være engageret i noget, for det blev straks stemplet som martyrium eller at man ofrer sig selv. Eller der bliver spurgt: ”hvad får du selv ud af det?” Hvad skal vi dog svare ?

Måske bare: ”glæden ved at være en del af.”

Der er meget lidelse. Og der er meget lidelse, der kan lindres, afværges og afhjælpes.

Men vil vi se det i øjnene?

At Jesus fortsætter til hovedstaden, hvor det vil gå galt, det er ikke et martyrium, som han opsøger. Men han vil fuldende det, han er begyndt med, og det får følger.

Han vil vise, at når vi elsker, så har det omkostninger.

Han er den levende kærlighed lige midt iblandt dem, og den får følger.

Så det Peter er i gang med, selvom han måske vil skåne Jesus, det er at sige: ”vælg nu dig selv først”. Og det kommer han ikke godt fra.

Jeg har sådan tænkt på, hvordan jeg så kort som muligt ku' sige lidt om det med kærlighed og omkostninger, der ikke er for abstrakt, ikke for idealistisk, ikke bebrejdende, men som handler om nu. Og om os.

Og jeg vil bruge glathed, som billede på et mærkværdigt ideal, vi har for tiden.
Alt skal være så glat. Gå glat. Vi glatter ud, og fjerner spor. Vi vil ikke have rod.
Det går helt ind og bliver en del af os selv.

Vi vil ikke have rynker, ikke bekymringsrynker, ikke træthedsrynker, ikke sorg-rynker. Vi vil have glatte ansigter. Det må ikke kunne ses på os, at vi har levet, at vi ældes; det må ikke kunne ses, at livet kan gå os på, at noget gør ondt, at vi har mennesker omkring os, som skal have hjælp. Og at vi selv undervejs falder i gråhed eller gråd.

Det skal også gå så glat, det hele, med andre, så vi vil ikke have u-enighed og helst ingen modsigelse. At være uenig er blevet noget forkert. Og det er overalt, fra den mindste enhed til selve vores demokrati. Hvad der bruges af penge, kurser, taleskrivere og bøger på at få overbevist andre, uden at blive sagt imod, det er vanvittigt! For vi tror, at konflikter er noget dårligt, -og det gør vi fordi vi har det her ideal af ro, glathed, bekvemmelighed. Men den, der ikke vil høre på, at andre er uenige, er en tyrant, både i de små enheder til de store.

Folk, der er uenige, bliver hurtigt kaldt for ekstreme, - men hvis vi ikke vil høre på, hvad andre mener af forskelligt, så får vi et samfund, hvor der er "store bjerge under gulvtæppet", -og det er er ikke sundt for et samfund.

Også social ulighed glattes væk: selv kongen har skjorten udenpå bukserne og statsministeren spiser makrelmad. Som om "de er som os".

Glatheden er gået helt ind i vores private hjem: der må ikke være noget, der viser, at vi lever.

Vores liv og samliv- åh, det skal gå så glat! -det hele. Men det gør det jo ikke!

Når det er det med glatheden, jeg kom i tanke om, så er det fordi jeg pludselig så nogle ansigter foran mig. Af furede, rynkede ansigter.

Og det var ældre fængselspræster.

Pludselig var de der! - de mange jeg har mødt. Man kan se på deres ansigter, at det har sat sig spor. For det kunne ikke være anderledes.

Vi har hver især nogen, vi kommer i tanker om, - måske én, der hjalp os; måske os selv, en sen aften i spejlet.

Og grunden til, at jeg vil trække det frem, det er for at vise, hvor hult og tomt og sværmerisk det er at tro, at vi kan leve og elske uden at det har omkostninger. Store eller små.

Så hvor er det godt, at Jesus så voldsomt kalder Peter for en forhindring. For med det satte han den tanke ind i verden, at gud ikke er ro, glathed, bekvemmelighed, velvære, uforstyrrethed.

Jesus viste en guddommelighed, der var fyldt af uorden, syge mennesker, hovmodige herrer, uenigheder, konflikter. Han blev ved med at vise, hvad kærlighed er ind i alt det.

Der var uro omkring ham hele tiden, for det var livet, som det er. Gud i det liv, der er.

Og for lige at runde af, så viser Niels Larsen Stevns det i det her møde mellem de to venner, hvor han har malet livets spor i deres ansigter. Amen.